

Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros Decretalium, Tomus ...

In Librum IV. Decretalium, per viginti, & unum Titulos distributum, De
Sponsalibus, Et Matrimoniis, eorumque impedimentis, ac dispensationibus,

...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1702

§. 3. Qualis præsentia Parochi & Testium esse debeat?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73058](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73058)

stare; quia aliàs præberet præjudicium libertati matrimonii, cum inæqualibus personis, sive præter parentum, vel conjunctorum voluntatem contrahendi; quoniam, cum id in consueta Parochia propria, stante necessitate trinæ denuntiationis, absque publicitate sequi non valeat, de facili impediri possent, & cum dicta resolutione processum fuisse in plerisque aliis casibus, relatis per Fagnan. c. significavit, de Paroch. ita ille.

Ex hoc sequitur, licet ad aliorum, quorundam Sacramentorum administrationem, in Viatoribus, peregrinis, vel iis, qui gratiâ recreationis, sive collectionis fructuum, aut pro aëris beneficio, sufficiat accidentale, seu occasionale domicilium, vel habitatio in loco aliquo, ad ejusmodi fines electo: ad validam tamen administrationem Sacramenti matrimonii non sufficere; cum vi formæ Conciliaris habeat peculiarem qualitatem, quæ desiderat domicilium verè, ac propriè contractum, de quo Sanchez, lib. 3. hic D. 23. à num. 9.

§. 3.

Qualis presentia Parochi & Testium esse debeat?

673. Cum finis, propter quem Tridentinum Sess. 24. de Reform. matr. c. 1. ad valorem matrimonii contrahendi exigit presentiam Parochi, ut formam, potissimum sit, ut Ecclesiæ per ipsius depositionem, ac testimonium constet de externo consensu Sponsorum per verba de presenti, & caveatur voluntaria dissolutio matrimonii, quod etiam clam factum, olim valebat, sequitur, eam presentiam sufficere, quâ hoc ipsum sufficienter intelligere possit ad legitime de illo deponendum, si tales clandestini Conjuges ab invicem recederent, ut ad illud servandum cogi possent. Et illam presentiam Auctores vocant *presentiam moralem*, id quod ex eadem ratione de assistentia Testium dicendum venit. Ex quo sequitur, nullum Parochi, vel Testium requiri consensum, sed sufficere, ut *coram eis* explicetur Sponsorum consensus per verba de presenti, quamvis *invitis*, ac *vi detentis*, vel *cum fraude* sub alio etiam titulo *voca-*

tis, modò Parochus & testes sic adint, ut intelligant, & sciant, quid agatur; ita Sanchez, lib. 3. hic. D. 39. à n. 1. cum communi.

Hinc, quando dicitur, non sufficere presentiam merè *materialem*, & de facto, verum dicitur, si adessent ita, ut non scirent, ac intelligerent, quid agatur; ut si Sponsi contraherent coram Parocho & Testibus, rationis usum impeditum habentibus, vel dormientibus &c. si autem intelligant, quid agatur, habetur presentia moralis, licet reclamant, aut studiosè intelligere nolint &c. Sic, tanquam validè contractum matrimonium habebatur illud, quod Comitis Molæ filius cum Maria de Sciart, natalibus æquali sed fortunâ longè inferiori (ut patrem lateret) coram Sponsa Parocho, Missam celebrante, dum conversus ad populum diceret: *Dominus vobiscum*, apprehensâ dictâ Mariâ per manum, contraxit dicens, eidem Parocho coram Testibus: *hanc accipio in meam Uxorem*, Mariâ respondente, ac repetitis vicibus dicente: *Signor si*, non obstantem, quod Parochus indignatus, responderet, *estis excommunicati &c.* de quo fusè Joann. Bapt. de Luca lib. 14. tit. de matr. disc. 1. à n. 1.

Præter proprium Sponsorum Parochum, duos, vel tres testes requiri, constat ex sæpe cit. Trident. c. 1. Sess. 24. & sufficere *moralem* eorum presentiam ex dictis n. 673. in his porrò nulla alia qualitas necessariò requiritur, quàm ut habeant sufficientem usum rationis, ut de eo, quod inter contrahentes actum est, testari possint, testimonio sufficiente jure naturali; ita Castropal. D. 2. de sponsal. p. 13. §. 13. n. 3. Hinc opus non est, ut isti sint omnino idonei, ac omni exceptione majores; modò tales sint, qui valeant intelligere, quid contrahentes velint, & agant. Et ideo favore matrimonii receptum est, ut etiam *Testimonium Parentum*, vel *Conjunctorum* admitti debeat, qui de Sponsorum consensu præstito deponant per c. *Videtur*. 35. q. 6. c. *Videtur*. Qui matrimonium accusare possunt; nisi sint potius pars interessata, & quasi principalis in causa; ut si deponerent, *affectantes matrimonium*, vel ad reparandum honorem tum filiæ, tum proprium, ob copulam forè secutam, inter

inter contrahentes, vel saltem ob ejus dif-
famationem. Undè, cùm dicitur, paren-
tes recipi posse in testes pro filiis, procedit
in his, quæ melius per eos sciri possunt. Sic
Barbof. in c. *Videtur. qui matr. accusare poss.*
n. 3. cum aliis.

676. Quæstio est, an unus ex Testibus,
qui assistunt matrimonio, possit simul esse
Mandatarius, seu Procurator, ex man-
dato Sponsi constitutus ad contrahendum
nomine Sponsi? Casum adhuc pendere
indecisum, ait de Luca *cit. in annotationi-*
nibus ad lib. 14. discursu 26. n. 3. Negati-
vam tamen esse probabiliorè, tum quia
Mandatarius sic deberet esse Testis de suo
facto, nomine Principalis; tum quia
Tridentinum, exigens duos testes, qui de-
ponere possint de facto contrahentium,
videtur exigere duos testes à contrahenti-
bus distinctos, non tantum principalibus,
sed etiam, qui solo ministerio, & mandato
tales sint.

§. 4.

De Sacerdote delegato.

677. Valide, licet quæque matrimonium con-
trahi etiam coram alio, quam proprio
Sacerdote, ab hoc, vel Ordinario ad id
delegato, seu licentiam habente, const. à
n. 562. ad quæ not. quòd Sacerdos, de li-
centia proprii contrahentium Parochi ad-
stiturus matrimonio, valide assistat, etiam
mortuo interim Parocho illo, si dum ad-
stitit, mors ignorabatur; secus, si scie-
batur; sic Cardinal. de Lugo *in respons.*
moral. lib. 1. d. 35. his præmissis:

678. Quæstio 1. est, quis possit dare licen-
tiam alteri Sacerdoti; ad assistendum ma-
trimonio? posse id Parochum, vel Ordi-
narium pro suis Parochianis, const. ex
n. 635. Ubi not. hic *nomine Episcopi vel*
Ordinarii venire etiam alios jurisdictione
quasi Episcopali præditos, & proprium
territorium habentes. 2. Vicarium gene-
ralem Episcopi, etiam absq; speciali com-
missione. 3. Capitulum sede vacante.
4. Legatum Papæ, in Provincia suæ lega-
tionis. 5. Archiepiscopum etiam in dice-
cesi suorum Suffraganeorum, sed tan-
tùm, cùm actu visitat, vel causa ad eum
devoluta est, per appellationem. Nam
aliàs in subditos eorum jurisdictione car-
ret: quod diximus de Vicario gener. Epi-
Tom. IV.

scopi, procedere vult Barbof. *in Trident.*
Sess. 24. c. 1. n. 106. de illo, esto non esset
Sacerdos; quia ille assistit jure Ordinario.
Ex quo sequitur, eum, *etiam non Sacerdo-*
tem, valide assistere eorum matrimonio,
quorum potest Episcopus jure Ordinario
etiam non Sacerdos; cùm Vicarius Epi-
scopalis jurisdictionem habeat eandem,
cùm Episcopo, non distinctam; Pirhing. *de*
Offic. Jud. delegat. n. 1.

Quæstio 2. cui possit dari hæc licen- 679.
tia? Resp. quòd vi Tridentini *cit. nulli, nisi*
Sacerdoti, ut const. ex n. 635. excipe sum-
mum Pontificem, cùm illa Tridentini
dispositio sit juris tantum Ecclesiastici.
Porro licentiam illam debere esse *expres-*
sam, resolvit Barbof. *cit. à n. 108.* quod
sic accipe, ut non sufficiat licentia tacita,
pendens à rarihabitione de futuro; quia
sic non esset verum, quòd assistat Pa-
rochus, vel alius Sacerdos ab ipso licentiam
habens, sed tantum *habiturus:* secus est,
si licentia tacita antecedit matrimonium,
& sit de præsentibus; ut si alius Sacerdos
matrimonio assisteret vidente, nec, cùm
facile posset, contradicente Parocho.

Resolvit 2. sufficere *licentiam gene-*
ralem, quæ conceditur facultas à Parocho
exercendi Parochialia, vel omnia Sacra-
menta in sua absentia, licet data foret con-
tra prohibitionem Episcopi, nec opus esse,
illam dari in scriptis; sic Barbof. *cit. à*
n. 108. & seq.

Resolvit 3. eam licentiam debere
concedi *ante actum assistendi* (aliàs non
assisteret *habens* licentiam) nec obesse,
si expracticetur dolo, & fraude, si dolus
sit causa tantum impulsiva; non autem, si
finalis, seu motiva concessionis.

Hujus postremi ratio est; quia fieri 680.
posset, quòd Parochus non proprius (*spe-*
lucris promissi) allatis gravibus, ac veris
causis omittendi denuntiationes, ab Or-
dinario, vel ejus Vicario petens licentiam
assistendi eorum matrimonio non factis
proclamationibus, illam obtineret, falsò
putante, Sponsos aliunde de ipsius Parochia
esse, quo casu assistentiam illam, conse-
quenter matrimonium coram eo contra-
ctum invalidum esse, probabilius est; quia
sic nec coram proprio, nec coram alio
Sacerdote licentiam habente contraxe-
runt, quia mens concedentis non ferebat,
in licentiam assistendi, quæ, credebatur,
eum